

KS. TOMASZ HERGESEL
ZOFIA JARZĄBEK
Wrocław

Rada w Piśmie Świętym

„Rada” nazywamy „pomoc udzieloną człowiekowi” celem ułatwienia mu podjęcia decyzji. Rada może być dobra lub zła, zależy bowiem od intencji i wiedzy udzielającego pomocy. Rada służy rozeznaniu celu i poznaniu drogi do jego osiągnięcia. Otrzymujący radę musi jednak sam podjąć decyzję i ponieść jej konsekwencje. Aby rada była dobra, winna mieć na uwadze dobro proszącego o nią człowieka i spełnienie woli Bożej. Bóg wspiera człowieka, który Mu zaufał, wprowadzając go w swoje zbawcze plany. Pomaga mu unikać dawania i korzystania ze złych rad. Bóg bowiem może wpływać na nasze myśli i działania, jeśli tylko zaufamy Mu i będziemy słuchali Jego głosu. Rada Boga trwa niezmiennie i ma na celu zbawienie ludzi. Pomaga tym, którzy za Jego radą dobrowolnie weszli na drogę wiodącą ku zbawieniu. Sam Bóg nie potrzebuje doradcy, ale może swoją radą zachęcić niechętnych, upartych, zagubionych.

W Piśmie Świętym „rada” – $\rho\acute{\eta}\mu\alpha$ — określana jest jako: słowo, wypowiedź, powiedzenie. W Ewangelii słyszymy wypowiedzi różnych postaci: Boga Ojca — Pana, Jezusa, aniołów i ludzi. Ogólnie mówiąc, są to słowa życia i wiary. Jako hebraizm określa się nimi: sprawy, rzeczy i wydarzenia. Duch Święty udziela daru „rady”, aby w dokonywaniu wyboru i rozwiązywaniu konkretnego zadania nie kierować się pośpiechem, ale roztropnie podjąć decyzję. Dar rady, czyli łaska Ducha Świętego wlana w rozum człowieka, czyni go zdolnym do rozeznania dobra i zła, drogi posłuszeństwa i doskonałości, oceny rzeczy dobrych i godziwych oraz rozeznania, co jest miłe w oczach Bożych¹.

Pojęcie „rada” ma również znaczenie „narada” – $\sigma\upsilon\mu\beta\omicron\upsilon\lambda\iota\omicron\nu$ — jest zamysłem, planem, podejmowaniem uchwały i decyzji przez kolegium rady.

Radą nazywamy też „ciało doradcze” W Izraelu była to Wysoka Rada² czy Sanhedryn — rada, trybunał i sąd — $\sigma\upsilon\nu\epsilon\delta\omicron\rho\lambda\omicron\nu$. Była to władza religijna i sądownicza. Składała się z arcykapłanów, starszych ludu i uczonych w Piśmie. Miała ona za za-

¹ H.E. MANNING, *Bierzmowanie. Misja Ducha Świętego w nas*, tł. P. Kossowski, Warszawa 2002, s. 272.

² F. REINECKER, G. MAIER, *Rada*, w: *Leksykon biblijny*, tł. D. Irmińska, Warszawa 2001, s. 684.

danie prowadzić lud zgodnie z Prawem i objawieniem Bożym. Jednak brak świadomości członków tego gremium o wybraniu przez Boga i nie wykonywanie przez nich Boskiego zadania mogło łatwo przekształcić radę sprawiedliwych w radę występnych³.

1. Nakazy

Księga Kapłańska to trzecia z kolei księga należąca do Tory. Zawarte są w niej prawa, które Bóg objawił Mojżeszowi na Synaju, po wyjściu Izraela z niewoli egipskiej. Księga obejmuje przepisy składania ofiar w nowym miejscu kultu. Składanie ofiar to główna funkcja kapłanów. Przepisy dotyczące składania ofiar są bardzo szczegółowe, ponieważ są konieczne dla życia ludu Przymierza. Grzechy i nieczystości ludu naruszają relację z Bogiem, dlatego nacisk kładzie się na świętość całego zgromadzenia.

Obietnica Boża, którą otrzymał Mojżesz, mówiła o kapłaństwie i świętości:

Będziecie mi królestwem kapłanów i ludem świętym: (Wj 19,6)

Nie będziecie jeść niczego z krwią.

Nie będziecie uprawiać wróżbiarstwa.

Nie będziecie uprawiać astrologii.

Nie będziecie obcinać w kółko włosów na głowie.

Nie będziesz golił włosów po bokach brody.

Nie będziecie naciąć ciała na znak żałoby po zmarłym.

Nie będziecie się tatuować.

Ja jestem Jahwe! Nie wydawaj swej córki na hańbę,

czyniąc ją nierządnicą, aby kraj nie był zhańbiony i napełniony rozpustą. Będziecie zachowywać moje szabaty i szanować mój święty Przybytek. Ja jestem Jahwe!

Nie będziecie się zwracać do wywołujących duchy

ani do wróżbitów. Nie będziecie zasięgać ich rady,

aby nie splugawić się przez nich.

Ja jestem Jahwe, Bóg wasz! (Kpł 19,26-31).

Zakazy i nakazy kładą szczególny nacisk na unikanie wróżbiarstwa i praktyk magicznych. Praktyki pogańskie były rozpowszechnione w Mezopotamii, w Egipcie i na całym Bliskim Wschodzie. Słowa zakazów są więc przestrożą dla Izraela, pośród którego także znane i praktykowane były liczne praktyki magiczne i zaklęcia. Były one następstwem szerokich kontaktów z pogańskimi cywilizacjami. Stary Testament zabraniał stosowania magii i korzystania z rad wróżbitów przepowiadających przyszłość. Izraelici mieli bowiem dostęp do świata nadprzyrodzonego

³ R. POPOWSKI, ῥήμα, συμβούλιον, συνέδριον, w: TENŻE, *Wielki słownik grecko-polski Nowego Testamentu*, Warszawa 1994, s. 545, 575, 582; J. FLIS, *Rada* (136), *radca* (8), *radny* (2), w: *Konkordancja Starego i Nowego Testamentu*, Warszawa 1991, s. 1183.

dzięki objawieniu Bożemu. Nie mogli zatem zwracać się do duchów w celu rozmowy ani przewidywania przyszłości. Jednak zdarzało się, że prawo to było łamane. Praktykę zwracania się do duchów w celu uzyskania ważnych informacji widzimy u króla Saula, który zwraca się do wróżki, aby porozmawiać ze zmarłym Samuelem (1 Sm 28). Wzbudził tym samym gniew Jahwe, gdyż nie są to praktyki zgodne z Jego duchem⁴.

Inne zakazy dotyczą obcinania włosów na głowie i brodzie oraz stosowania tatuaży. Włosy, ładnie ułożone i odpowiednio przystrzyżone, podkreślają piękno człowieka, są też znakiem jego sił vitalnych. Szczególnie podkreślano to w kulturze i religii ludów starożytnych. Odpowiednie strzyżenie i fryzowanie włosów wskazywało na pełniony urząd, natomiast na znak żałoby po zmarłym golono głowy (czasem stosowano nawet samookaleczenia). Izraelici mieli zakaz stosowania tych praktyk, stąd do dziś Żydzi ortodoksyjni noszą długie pejsy. Ciało ludzkie jest święte, nie wolno go nacinać ani tatuować. Tatuaż oznaczał przynależność do bóstwa, a jego imię na trwałe wpisywano na skórze.

Dalsze zakazy kierowane są do ojców, aby nie hańbili nierzędem swych córek. W żadnym wypadku ojcowie nie mogą godzić się na życie płciowe swych córek przed zamążpójściem. Owe zakazy odnoszą się także do wszystkich mieszkańców całego kraju. Chodzi bowiem o to, aby nie było w nim nierzędu i niegodziwości.

Świętowanie szabatów, czyli okresów świątecznych, jest nakazem samego Boga Jahwe. Szabat jest archetypem niedzieli — dnia poświęconego Bogu, dlatego należy go świętować. O świętowaniu tego dnia mówi nam też trzecie przykazanie Boże. Z nakazem świętowania niedzieli łączy się szacunek dla świątyni, w której gromadzi się lud, aby przez obrzędy i modlitwę składać Bogu dziękczynienia, prośby i przebłagania.

Pośród zakazów pojawia się też ostrzeżenie przed kontaktami z wywoływanymi duchów i jasnowidzami. Praktyki wywoływania duchów i kontaktu ze zmarłymi (nekromancja) stosowane były w Kanaanie, do którego zmierzali Izraelici. Te praktyki zostały surowo zakazane przez króla Saula. Bóg brzydzi się tymi praktykami, bo są lekceważeniem słowa Bożego i Boga żyjącego. Zakaz stosowania tych praktyk wyplęwał z szacunku dla zmarłych⁵.

2. Rady ewangeliczne i stany w Kościele

Bóg, jako jedyne i najdoskonalsze Dobro oraz źródło wszelkiego dobra, jest dla każdego człowieka siłą i pomocą do zachowania Jego przykazań. Przykazania te

⁴ J.E. HARTLEY, *Leviticus* (Word Biblical Commentary 4), Dallas 1992, s. 321.

⁵ A. TRONINA, *Księga Kapłańska* (NKBST 3), Częstochowa 2006, s. 51nn.

streszczają się w stwierdzeniu: Miłuj bliźniego swego, jak siebie samego. Według tego przykazania winni żyć wszyscy, którzy mienią się być uczniami Chrystusa.

Są jednak wybrani uczniowie Jezusa, którzy obok zachowywania przykazań, wezwani są również do przestrzegania tzw. rad ewangelicznych: życia w ubóstwie i trwania w czystości. Ci, którzy dobrowolnie przyjmują określony stan, mają też obowiązek życia w czystości, trwania w beżenności — dla Królestwa Bożego, w ubóstwie i posłuszeństwie⁶. Życie radami ewangelicznymi uznane jest przez Kościół jako znak życia poświęconego Bogu⁷.

Rady ewangeliczne są darem Boga dla Kościoła, który dzięki Jego łasce zachowuje je. Kierowana przez Ducha Świętego władza Kościoła tłumaczy je, kieruje praktyką i ustanawia formy życia oparte na tych radach. W Kościele spotykamy rozmaite formy życia radami ewangelicznymi: życie w samotności, we wspólnocie i w różnych rodzinach zakonnych, które pomnażają dobra służące ich członkom i całemu Kościołowi⁸.

W Kościele Chrystusowym już od początku byli mężczyźni i niewiasty, którzy żyjąc radami ewangelicznymi, pragnęli iść za Chrystusem, naśladować Go i wiernej Mu służyć, prowadząc życie poświęcone Bogu. Z natchnienia Ducha Świętego niektórzy prowadzili życie pustelnicze, inni tworzyli rodziny zakonne, które Kościół zatwierdzał i obejmował opieką. Rozpoznawanie nowych darów życia konsekrowanego powierzone jest biskupom, natomiast zatwierdzanie jest zarezerwowane Stolicy Apostolskiej.

Człowiek oddany Bogu, miłujący Go nade wszystko, poświęcony Mu przez chrzest święty, oddaje się dla dobra Kościoła, wybierając życie radami ewangelicznymi. Istnieje wiele form takiego życia:

Życie pustelnicze polega na odsunięciu się od świata, by w samotności, milczeniu, gorliwej modlitwie oraz pokucie żyć na chwałę Bogu i dla zbawienia świata. Pustelnicy nie zawsze składają publicznie śluby wynikające z rad ewangelicznych. Cieszą się oni osobową bliskością Chrystusa, któremu oddali życie. Milcząc przepowiadają Chrystusa, który dla nich jest wszystkim i właśnie na pustyni, walcząc wewnętrznie ze swymi słabościami, odnajdują moc i chwałę Ukrzyżowanego.

Dziewice konsekrowane to osoby powołane przez Pana, które w wolności serca, ciała i ducha za zgodą Kościoła podejmują decyzję życia w stanie dziewictwa „dla Królestwa niebieskiego”. Dziewice, które chcą pójść za Chrystusem i wiernej Mu służyć, w uroczystym obrzędzie liturgicznym *Consecratio virginum* są poświęcone Bogu przez biskupa diecezjalnego. Od tego momentu dziewica staje się osobą konsekrowaną, jest znakiem miłości Kościoła do Chrystusa oraz

⁶ KKK 2052–2053.

⁷ KKK 914–915.

⁸ KKK 43.

obrazem niebieskiej Oblubienicy w przyszłym życiu. Do stanu dziewic zaliczane są też kobiety lub mniszki, które obdarowane odpowiednimi charyzmatami poświęcają się modlitwie, pokucie, służbie braciom i pracy apostołskiej. Stosownie do stanu i otrzymanych charyzmatów, mogą się one zrzekać, by lepiej wypełniać swoje postanowienie.

Życie zakonne zrodziło się na Wschodzie w pierwszych wiekach chrześcijaństwa. Były to instytuty kanonicznie powoływane przez Kościół. Różniły się od innych form życia konsekrowanego tym, że publicznie składano śluby życia radami ewangelicznymi. We wspólnocie i zjednoczeniu z Chrystusem i Kościołem prowadzono życie braterskie. Życie zakonne jest darem od Boga dla Kościoła i wpływa z tajemnicy Kościoła. Osoba powołana przez Boga do życia radami ewangelicznymi żyje w tym stanie, wypełnia swoje powołanie i jest znakiem miłości Bożej. Życie zakonne przyczynia się do misyjnego rozszerzania się Kościoła. W jego historii bowiem wielkie zasługi w krzewieniu wiary i powstawaniu nowych Kościołów mają rodziny zakonne, począwszy od instytutów monastycznych, zakonów średnio-wiecznych i obecnych zgromadzeń zakonnych.

Instytuty świeckie są też instytutami życia konsekrowanego, ale jego członkowie, czyli wierni, żyjąc w świecie, dążą do doskonałej miłości, uświęcają świat zwłaszcza od wewnątrz. Tym samym mają udział w misji ewangelizacyjnej Kościoła w świecie. Świadcstwo życia chrześcijańskiego opartego na Bogu przemienia świat mocą Ewangelii, a życie radami ewangelicznymi i przestrzeganie między sobą wspólnoty i braterstwa pomaga żyć zgodnie we własnym świeckim sposobie życia.

Członkowie stowarzyszenia życia apostołskiego nie składają ślubów zakonnych, ale prowadzą życie braterskie we wspólnocie, zgodnie z własnym sposobem życia, dążą do doskonałej miłości przez zachowanie konstytucji stowarzyszenia. Są też stowarzyszeniami, których członkowie żyją radami ewangelicznymi zgodnie z ich konstytucją⁹.

3. Rady Pawła Apostoła o stanach w Kościele

Paweł z Efezu w czasie trwania trzeciej wyprawy misyjnej, w latach 53–58, pisze Pierwszy List do Koryntian¹⁰. Powodem napisania listu było specjalne poselstwo donoszące o nieporządkach i nadużyciach:

⁹ KKK 917–926, 928–931.

¹⁰ Korynt, miasto zniszczone przez Rzymian w 146 r. przed Chr., odbudowane przez Juliusza Cezara w 44 r. przed Chr., był kolonią rzymską, a w 29 r. przed Chr. stał się stolicą Achai. Miasto zamieszkiwała ludność pochodzenia greckiego, rzymskiego oraz pochodząca ze Wschodu. Korynt łączył Zachód ze Wschodem dzięki portom Lechajon i Kenchry.

Nie mam zaś nakazu Pańskiego co do dziewic,
lecz daję radę jako ten, który — wskutek doznanego
od Pana miłosierdzia — godzien jest, aby mu wierzono.
Uważam, iż przy obecnych utrapieniach dobrze jest
tak zostać, dobrze to dla człowieka tak żyć (...)
Szczęśliwszą jednak będzie, jeżeli pozostanie tak, jak jest,
zgodnie z moją radą. A wydaje mi się, że ja też mam
ducha Bożego (1 Kor 7,25-26.40).

Paweł Apostoł odpowiada w związku z kwestią, o którą nie został wprost zapytany na piśmie. Wskazuje jednak na różne praktyczne sprawy, co do których chciałby wyrazić swoją opinię¹¹. Rady swoje kieruje zarówno do kobiet, jak i mężczyzn. W listach kierowanych do Kościołów i gmin chrześcijańskich radzi, naucza, upomina i zachęca do przeżywania życia zgodnie ze stanem, w którym się człowiek znajduje, czy to w stanie małżeńskim, wdowieństwie, czy dziewictwie. Pochwala dziewictwo jako doskonalsze od małżeństwa, bo człowiek żyjący w bezżeństwie zawsze jest gotowy oddać się bez reszty Panu.

Paweł poucza o wartości moralnej dziewictwa, która przewyższa stan małżeński. Dziewictwo pozwala lepiej wykorzystać czas przeznaczony człowiekowi w tym życiu, a czas ten jest krótki. Stan dziewictwa pozwala trwać przy Panu bez przeszkód, bardziej rozumieć plan Boży i żyć zgodnie z nim¹². Kobieta niezamężna lub panna stara się o czystość duszy i ciała, żyje sprawami Bożymi i myśli o tym, aby się Bogu podobać.

Autor listu do Koryntian odnosi się również do stanu wdowieństwa. Ustawodawstwo ówczesne nie określało, czy wdowa może ponownie wyjść za mąż. Wdowa cieszyła się jednak szacunkiem, gdy pozostawała tylko w jednym związku małżeńskim. Rada Pawła Apostoła dla wdów odnośnie ponownego wyjścia za mąż jest taka, aby pozostać w stanie wdowieństwa. Paweł zaleca im pozostawanie w stanie wdowieństwa. Pochwala jednożeństwo i mówi o poważnym traktowaniu małżeństwa¹³.

Słowa i osądy Pawła są ważne dla odbiorców. Udziela ich ten, który godzien jest łaski Pana. Nie tyle chodzi o to, że Paweł jest wiernym apostołem, ale raczej, że na jego osądzie można polegać. Dzieje się tak dlatego, że zaznał on miłosierdzia od Pana¹⁴. Paweł mówi, że jego cudowne nawrócenie i powołanie są mocnymi argumentami na to, że warto zaufać komuś, kogo Bóg tak wyróżnił¹⁵.

Paweł postrzega siebie jako świadka boskiego działania. On sam bezpośrednio jest częścią tego działania¹⁶. Zastrzega się, że to, co mówi o małżeństwie i dziewic-

¹¹ R.F. COLLINS, *First Corinthians* (Sacra Pagina Series 7), Collegeville 1999, s. 288.

¹² E. DĄBROWSKI, *Listy do Koryntian* (PŚNT 7), Poznań 1965, s. 201 nn.

¹³ H. LANGKAMMER, *Pierwszy i Drugi List do Koryntian* (PŚSiNT BL), Lublin 1998, s. 46 nn.

¹⁴ GORDON D. FEE, *The First Epistle to the Corinthians*, Grand Rapids 1987, s. 328.

¹⁵ A. ROBERTSON, A. PLUMMER, *First Epistle of St. Paul to the Corinthians (A Critical and Exegetical Commentary)*, Edinburgh 1914, s. 151.

¹⁶ M.E. THRALL, *The Second Epistle to the Corinthians (A Critical and Exegetical Commentary)*, t. II, Edinburgh 2000, s. 530.

twie, nie wynika z nakazu Chrystusa, ale ma charakter rady, którą przekazuje jako ten, który doznał miłosierdzia od Pana. Uzasadniając wyższość dziewictwa nad małżeństwem, mówi o utrapieniach, jakich człowiek doznaje w życiu ziemskim, i o cierpieniach poprzedzających powtórne przyjście Chrystusa. Chrześcijanin kierujący się zdrowym rozsądkiem powinien wybrać stan, który pozwoli mu uniknąć nowych ucisków. Decyzję jednak zostawia samym zainteresowanym osobom, które znając siebie, osobiście muszą zdecydować, czy pozostaną wiernie Bogu, czy też pójdą raczej „na służbę” świata ziemskiego¹⁷.

Rada dla dziewic wskazuje i wyraża wyższość tego stanu w stosunku do innych grup. W kulturze grecko-rzymskiej do dziewic zaliczano tylko te kobiety, które unikały współżycia przedmałżeńskiego. Paweł, podobnie jak inni pisarze, rozszerza znaczenie pojęcia i odnosi kwestie dziewictwa zarówno do kobiet, jak i mężczyzn¹⁸.

4. Kolekta — wsparcie materialne

Lud Starego Testamentu doświadczał różnych słabości. Przejmował zwyczaje pogańskie i kult bożków od ludów sąsiadujących z nim. Bóg Jahwe upomina naród wybrany, aby zachowywał Prawo dane Mojżeszowi na górze Synaj. Przywódcy narodu ostrzegali, aby nakazy i zakazy Prawa były wypełniane. Wśród nich były m.in.: wróżbiarstwo, astrologia, zakaz obcinania włosów na głowie w kółko, golenie bokobrodów, nacinanie i tatuowanie ciała, uprawianie nierządu i poddawanie się rozpucie, unikanie wróżbitów i wywołujących duchy po to, aby się nie skalać. Nakazy dotyczyły świętowania szabatów, szacunku dla świątyni i przybytku oraz innych spraw związanych z życiem narodu. Paweł Apostoł w swoich podróżach misyjnych napotykał podobne praktyki wśród ludu. Posłany przez Jezusa Chrystusa do głoszenia Ewangelii wśród pogan, nauczał, aby wystrzegano się tych zwyczajów.

Troska Apostoła o życie duchowe chrześcijan obejmuje też potrzeby dotyczące życia codziennego, związanego z potrzebami materialnymi. Wyrazem wrażliwości na potrzeby innych jest jałmużna. Może ona być też symbolem jedności Kościołów. Zbiórka, a używając nazwy sakralnej: „kolekta”, jest to forma okazywania miłości bliźniego będącemu w potrzebie. Taką jedność okazały Kościoły Macedonii dokonując zbiórki dla Kościoła — matki w Jerozolimie. Macedonia i Achaja bowiem uznały za stosowne zebrać składkę na rzecz świętych w Jerozolimie (Rz 15,26). Posługa ta przyczyniła się do likwidowania podziałów pomiędzy gminami pochodzenia pogańskiego a Kościołem judeochrześcijan. Przecież są to członkowie tego samego

¹⁷ K. ROMANIUK, A. JANKOWSKI, L. STACHOWIAK, *Komentarz praktyczny do Nowego Testamentu*, t. II, Poznań – Kraków 1999, s. 130nn.

¹⁸ C.S. KEENER, *Komentarz historyczno-kulturowy do Nowego Testamentu*, t. Z. Kościuk, Warszawa 2000, s. 357.

ciała Chrystusowego. Celebrowanie tajemnicy wspólnoty eucharystycznej zobowiązuje do dzielenia się dobrami materialnymi z braćmi, którzy żyją w niedostatku¹⁹:

Znacie przecież łaskę Pana naszego, Jezusa Chrystusa, który będąc bogatym, dla was stał się ubogi, aby was ubóstwem swoim ubogacił. Tak przeto udzielał wam rady, a to przyniesie pożytek wam, którzy zaczęliście nie tylko działać, lecz i chcieć, już ubiegłego roku. Przeto teraz doprowadźcie to działanie do końca, aby w ten sposób czynne podzielenie się tym, co macie, potwierdzało waszą chętną gotowość (2 Kor 8,9-11).

Paweł Apostoł zwraca się do Koryntian, wspominając ich zaangażowanie, które wcześniej obiecali. Wie on, że ma swój osobisty udział w ich chęci działania²⁰. Apostoł przywiązuje wielką wagę do zbiórki. Nie chodzi tylko o wartość materialną, ale o wyraz wewnętrznej jedności Kościołów założonych przez Pawła z Kościołem — matką w Jerozolimie. Wspólnota, rozumiana jako spotkanie wiernych, potrzebuje wymiany darów materialnych i duchowych. Wtedy ma miejsce współdzielenie się i współodbieranie dóbr²¹.

Zbiórka na rzecz ubogich chrześcijan w Jerozolimie ma uzasadnienie teologiczne. Właśnie z Jerozolimy Dobra Nowina rozeszła się na kraje pogańskie. Nawróceni z pogaństwa chrześcijanie winni być wdzięczni judeochrześcijanom za te nadprzyrodzone dobra duchowe. Dobra materialne, którymi się dzielą, są wyrazem wdzięczności dla Jerozolimy, która potrzebuje takiego wsparcia (z powodu długotrwałej suszy w Izraelu panował wtedy głód). Dostarczenie darów materialnych do Jerozolimy Paweł uważał za bardzo ważną sprawę. Już przy pierwszym spotkaniu z Piotrem w Rzymie obiecał pamiętać o ubogich jerozolimskich²². Paweł zachęcał Koryntian, aby dokończyli powzięty zamiar pomocy ubogim w Jerozolimie. Wysłał Tytusa, aby pod jego nadzorem dokończono rozpoczętą kolektę i przygotowano się na przyjazd Pawła²³.

Paweł Apostoł udzielał rad i przypominał Koryntianom, że ich czyny nie pozostaną bez nagrody. Równocześnie przestrzegał, aby spiesząc z pomocą braciom, sami sobie nie wyrządzili krzywdy. Koryntianie nie należą do najbiedniejszych i stać ich na podzielenie się swymi dobrami materialnymi. W zamian zostaną wyrównane ich niedostatki duchowe. Dzięki tej hojności chrześcijan korynckich zapanuje prawdziwa równość, ponieważ ubodzy otrzymają środki materialne konieczne do życia, a ci, którym zbywało dóbr materialnych, dzieląc się z innymi, nie będą mieli w nadmiarze. Podobnie jak wszyscy Izraelici podczas wędrówki przez pustynię zbierali

¹⁹ K. ROMANIUK, *Soteriologia św. Pawła*, Warszawa 1983, s. 270.

²⁰ R.D. MARTIN, *2 Corinthians* (Word Biblical Commentary 40), Dallas 1986, s. 265.

²¹ K. ROMANIUK, *List do Rzymian* (PŚNT 6/1), Poznań – Warszawa 1978, s. 280.

²² ROMANIUK, JANKOWSKI, STACHOWIAK, *Komentarz*, s. 93.

²³ DĄBROWSKI, *Listy do Koryntian*, s. 442nn.

manę. Choć nie wszyscy jednakowo zebrali, to w naczyniach zbierających nie było ani za mało, ani za dużo²⁴.

Korynt należał do miast zamożnych, zatem wierni tego Kościoła mogli mieć trudność, by wyobrazić sobie ubóstwo chrześcijan innych Kościołów. Jednak dzięki osobistemu nawróceniu stali się przyjaciółmi innych chrześcijan, a to wymagało dzielenia się dobrami. Takie stanowisko uwzględniało możliwe sytuacje w przyszłości — gdyby Koryntianie znaleźli się w potrzebie, a wtedy ktoś inny pospieszyłby im z pomocą. Bóg daje tyle, ile potrzeba całemu Kościołowi — Ciału Chrystusa, ale od samych chrześcijan zależy, czy dobra te będą właściwie rozdzielane²⁵.

Analizując teksty biblijne odnoszące się do zbiórki na rzecz ubogich, chrześcijanie obecnego czasu winni wyciągnąć z nich odpowiednie wnioski: w konsekwencji postępować podobnie jak pierwsi wyznawcy Chrystusa. Jesteśmy świadkami różnych kataklizmów w poszczególnych rejonach naszej ojczyzny i świata: wojen, trzęsień ziemi, powodzi, różnego rodzaju chorób i epidemii. Obserwujemy liczne osobiste tragedie poszczególnych ludzi. Często naszej pomocy wymaga także budowa świątyń, innych obiektów użyteczności publicznej, wypoczynek wakacyjny dzieci i młodzieży, itp. Przyjście z pomocą w takich sytuacjach jest naszą powinnością. Chodzi o to samo, co za czasów apostołskich: aby w Kościele Chrystusowym nie było tych, którzy cierpią głód i niedostatek, oraz zamożnych, którym zbywa na wszystkim.

Kościół jest tym miejscem, w którym zbieramy się, aby dziękować Bogu za wszystkie dary otrzymane od Niego. W trakcie Mszy św. przedstawiamy nasze prośby i potrzeby z nadzieją, że Bóg nas wysłucha. Wsłuchując się w prośby tych, którzy cierpią niedostatek, spieszymy im z pomocą także w czasie kolekty, składając naszą ofiarę pieniężną na tacę.

W sercu i umyśle ofiarodawcy może zrodzić się pytanie: Ile należy ofiarować? Św. Paweł poucza, że decyzja składającego ofiarę winna być osobista i podjęta w całkowitej wolności. Radosnego dawcę miłuje Bóg, a ci, co pomagają ubogim, mają udział w sprawiedliwości Bożej. Okazywanie hojności innym jest wyrazem wiary i naśladowaniem Chrystusa, bowiem Łaska Boża umożliwi obdarowywanie innych szczodłą miłością. Apostoł ma nadzieję, że ubodzy odwdzięczą się modlitwą wstawienniczą do Boga za swoich darczyńców²⁶.

²⁴ ROMANIUK, JANKOWSKI, STACHOWIAK, *Komentarz*, s. 198.

²⁵ KEENER, *Komentarz*, s. 389.

²⁶ J. MURPHY-O'CONNOR, *Drugi List do Koryntian*, w: R.E. BROWN, J.A. FITZMYER, R.E. MURPHY (red.), *Katolicki komentarz biblijny*, Warszawa 2001, s. 1348–1369, s. 1361nn.

Der Rat in der heiligen Schrift

ZUSAMMENFASSUNG

Das Wort "Rat" hat verschiedene Bedeutungen; es sind Ansage, Empfehlung, eine Versammlung, in der man etwas bespricht, Amt (Hoher Rat), Regierung, Beamtentitel. Man kann Ratschläge geben, einen Rat geben, erteilen, jemanden um Rat bitten, fragen, jemandes Rat holen, befolgen, einem Rat folgen, auf jemandes Rat hören, jemandem zu etwas raten.

Es wird als dem Menschen geleistete Hilfe verstanden, die ihm ermöglicht, Entscheidungen zu treffen, die Entscheidung jedoch muss er selbst treffen. Ob die richtig oder falsch sind, die Folgen muss er selbst tragen. Es wird von gutem und schlechtem Rat gesprochen. (*Wo nicht weiser Rat ist, da geht das Volk unter; wo aber viele Ratgeber sind, findet sich Hilfe. — Sprüche 11,14.*)

Guter Rat hilft dem Menschen (*Suche deinen Rat immer bei den Weisen — Tob 4,19*).

Gott hilft dem Menschen, gibt ihm gute Ratschläge, führt zur Erlösung. Und der Mensch? *Aber sie vergaßen bald seine Werke, sie warteten nicht auf seinen Rat (Psalm 106,13)*. Der Mensch sollte zuhören. *Hast du im heimlichen Rat Gottes zugehört und die Weisheit an dich gerissen? (Hiob 15,8)*. Gott ermöglicht dem Menschen gute Entscheidungen zu treffen. *Du leitest mich nach deinem Rat und nimmst mich am Ende mit Ehren an (Psalm 73,24)*. Die von Gott gegebenen Gebote erleichtern dem Menschen zwischen Gut und Böse zu unterscheiden, den richtigen Weg zu finden, besser zu leben.

Die evangelischen Ratschläge, Gebote und Verbote sind Wegweiser im Leben, Hinweise, nach denen der Mensch handeln sollte. Er möchte Jesu nachahmen, ihm besser dienen und anderen Menschen in der Kirche.

In der Kirche gibt es verschiedene Lebensformen, die sich auf den evangelischen Rat stützen: Leben in der Einsamkeit, in der Gemeinde, im Orden.

Almosen geben. Heutzutage sollen wir Christen unseren Nächsten helfen, den Kranken, Hungernden und Armen, all denen, die erlitten haben: im Krieg, infolge Naturkatastrophen.

Elżbieta Kucharczyk